

Servet YILDIRIM

CNBC-E
GENEL YAYIN YÖNETMENİ

BURSAYI ÜZEN İHRACATIN DURMASI

Yazının başlığı bana ait değil; rahmetli Güngör Uras'tan ödünç aldım. Bundan altı yıl önce kaybettiğimiz çok sevgili Güngör abi bu başlığı 2009 yılının Nisan ayındaki bir yazısında kullanmış. Aradan 15 yıldan uzun bir süre geçmiş ve görüyoruz ki; aynı başlık hala güncelliğini koruyor. Bir ihracat şehri olan Bursa'dan yapılan toplam ihracat geçen yıl artmamış, az da olsa gerilemiş. İhracatın hız kesmesi ise 15 yıl önce olduğu gibi bugün de Bursa'yı üzüyor.

Güngör abinin de dediği gibi Bursa eskiden "Yeşil Bursa", "Tarihi Bursa", "Kaplıcalar Şehri", "İpek Diyarı" idi. Sonra "Tekstil'in Merkezi" oldu. Şimdi ise "İhracata Dönük Sanayi Kenti" durumunda. Türkiye ekonomisine sağladığı katma değer açısından İstanbul, Kocaeli ve İzmir'den sonra 4'üncü sırada yer alıyor. Bursa Sanayi ve Ticaret Odası'nın çalışması da gösteriyor ki; Bursa, Türkiye'nin sanayi ve tarımı açısından çok önemli bir merkezidir. Özellikle gıda, otomotiv ve metal sektörleri Bursa'nın temel taşlarını oluşturmakla kalmıyor, Türkiye ekonomisine de büyük bir dinamizm sağlıyor.

Ancak Bursa, dinamik bir ekonomik yapıya sahip olsa da bazı risklerle karşı karşıya bulunuyor. Bu nedenle, özeldir Bursa'nın ve genelde Türkiye ekonomisinin karşılaştığı bu risklerin yönetilmesi büyük önem taşıyor. Bursa bu riskleri 2023'te yönetebilmiş yönetmesine ama 2024 geçen yıldan oldukça farklı. Kaldı ki; 2023 aslında rakamların nominal olarak arttığı ama reel olarak o kadar da parlak olmadığı bir yıldır. Enflasyonun yüzde 64,77 olduğu bir yılda satışların yüzde 54, üretimden satışların yüzde 52 ve öz kaynakların yüzde 44 artması, aktiflerin yüzde 49 büyümesi aslında reel olarak bir büyümeye değil, gerilemeye işaret ediyor.

Bir yandan yüksek faizler, diğer yandan artan üretim maliyetleri, iç tüketimin her çeyrek öncekinden daha cansız olması ve Türk lirasındaki reel değerlenme bu yılı daha zorlu hale getirdi. Muhtemelen 2025 ilk ayları da zorlu geçecektir. Bunlara ek olarak Bursa'dan ara malı ve mamul madde ithal eden dış pazarlardaki durgunluk, küresel ekonomik dalgalanmalar ve tedarik zinciri sorunları gibi dışsal risklerin yanı sıra bazı sektörlerdeki dış bağımlılık oranının yüksekliği ve hammadde fiyatlarındaki oynaklıklar risk yönetimini daha da zorlaştırıyor.

Bu koşullar karşısında özellikle tekstil ve hazır giyim gibi bazı sektörlerde sıkıntıların ve istihdam ile müşteri kayıplarının yaşandığı, üretimin dışarıya kaydığı bir dönemdeyiz. Tüm bunlara rağmen dinamizmi, deneyimi ve sermaye birikimi ile Bursa geçmişte olduğu gibi mevcut krizlerden ve şoklardan da güçlenerek çıkacaktır. Kısa vadedeki bu sıkıntılar Bursa'yı sektörel çeşitliliğin artırılması, yenilikçi yatırımların teşvik edilmesi ve eğitimde kalitenin yükseltilmesi gibi orta ve uzun dönemli önceliklerinden uzaklaştırmamalıdır. Böylesine büyük bir ekonominin artan nitelikli iş gücü ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak eğitim ve mesleki gelişim programlarına yatırım yapılması, iklim ve sulama da dâhil olmak üzere çevre koruma önlemlerine odaklanılması gibi mevzular ikinci plana atılmamalıdır.